

หัวข้อวิทยานิพนธ์	เรื่องเล่า : การเยียวยาของผู้หญิงชนชั้นกลางที่ถูกข่มขืน (Narratives : Healing Mechanism for Middle Class Women Who were Raped)
ชื่อผู้เขียน	นางกฤติกา โภคากร (Mrs. Krittika Pokagorn)
ระดับปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชาสตรีศึกษา สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. พิมพวัลย์ บุญมงคล
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เกิดจากการศึกษาองค์ความรู้ทางสตรีศึกษา ในประเด็นญาณวิทยาแบบสตรีนิยม (Feminist Epistemology) ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ชีวิตของผู้หญิงชนชั้นกลางนำมาเขียนเป็น “เรื่องเล่า” (Narratives) โดยมีกระบวนการสร้างเสริมพลัง (Empowerment) ให้ผู้หญิงเล่าเรื่องที่มีตัวตนเป็นเจ้าของ (Agency) พร้อมกับการวิพากษ์ เปิดโปงความรู้กระแสหลัก ที่มีในระบอบปิตาธิปไตย (Patriarchy) ที่กดทับความรู้และการตอบโต้ของผู้หญิงที่ตกเป็น “เหยื่อ” จากการกระทำความรุนแรงทางเพศจนถึงสถานะของการถูก “ข่มขืน” มาโดยตลอด

การเปลี่ยนพื้นที่ส่วนตัว (private sphere) ที่ไม่เคยถูกให้ คุณค่า หรือมองเห็นได้ในพื้นที่สาธารณะ (Public sphere) กลายมามีพื้นที่ในสังคม ที่สามารถสร้างกลุ่มร่วมกัน (Community) ถูกพบว่า “เรื่องเล่า” ที่ถูกเขียนขึ้นมา สามารถใช้กระบวนการใหม่ในการปรับเปลี่ยน (Performance) ให้เชื่อมกับความรู้แบบกระแสหลัก ที่มีมิติทางอำนาจแก่ผู้หญิง ในการเยียวยาตัวตน โดยสามารถยืนยันการเป็นองค์ประธาน (subject) และเข้าใจถึงการเป็นองค์ประธานที่เคยถูกครอบงำ (subjected) จากประสบการณ์ตรงที่เลือกสรรนำมาให้การ (Testimony) การศึกษาครั้งนี้ยังสามารถใช้เรื่องเล่าต่อต้าน (Resistance) การกดทับที่มีมาในความรู้แบบผู้ชายในอดีตที่มานานนับพันปี การที่เคยถูกเหมารวมประสบการณ์ผู้หญิงที่ยังไม่เคยตอบโต้กับการถูกครอบงำหรือบ่อนเซาะ ความเป็นเจ้า (Hegemony) ให้ผ่านพ้นการแอบซ่อนหรือไม่ให้ถูกเบียดขับพื้นที่ของตนเองอีกต่อไป

หลังการศึกษาความรู้ เรื่องมายาคติเรื่องเพศ เพศวิถี การประเมินค่าทางเพศ และการวิเคราะห์วาทกรรมเดิมแบบสตรีนิยมยุคหลังสมัยใหม่ (Post Modernism) ทำให้เกิดเป็นองค์

ความรู้แบบญาณวิทยาสตรีนิยม สามารถใช้ระเบียบวิธีวิจัย “เรื่องเล่า” ที่เขียนเป็นบันทึกและวิเคราะห์กระบวนการของตนเองได้ว่าใช้ในการเยียวยาตัวตนอย่างไร จากการเชื่อมโยงอย่างกระฉ่างแล้ว พบว่าการนำเรื่องเล่ามาใช้เป็นเครื่องมือในการต่อสู้ ไม่ใช่เรื่องที่จะเล่ากันง่ายๆ เพราะผู้หญิงชนชั้นกลาง ยังคงต้องอยู่ในสังคม การต่อรองกับคนข้างเคียงที่ต้องมีชีวิตร่วมอยู่ด้วยในชีวิตประจำวัน ทำให้กระบวนการเยียวยาไม่อาจจบลงง่ายๆ และการช่วยเหลือผู้หญิงชนชั้นกลางด้วยกระบวนการเยียวยาหลังจากถูกข่มขืน ให้ผ่านพ้น และก้าวข้ามมายาคติที่ทำให้พ้นความทุกข์ระทม (trauma) ไม่ได้ง่ายพอที่เธอจะตัดสินใจด้วยตนเอง ความรู้นี้ ยังคงต้องศึกษาต่อไป และยังคงต้องเยียวยากันต่อไปในสังคมไทย ตราบที่ระบบปิตาธิปไตยยังไม่ยอมเปิดพื้นที่ให้กับความรู้ในมุมมองของผู้หญิง